

דף מידע לחייל – סמכות העיכוב

1. מהו עיכוב?

עיכוב משמעותו הגבלת חירותו של אדם לנוע באופן חופשי, במקרים שיפורטו להלן, כאשר הגבלת החירות מסויגת מראש בזמן ובתכלית.

2. עיכוב – הכלל

ככלל, חייל צה"ל רשאי לעכב **כל אדם** (ובכלל זה ישראלים, פלסטינים וזרים), המצוי באזור יהודה והשומרון, במקרים הבאים:

א. כאשר לחייל קיים יסוד סביר לחשוד כי אותו אדם עבר עבירה או כי הוא עומד לעבור עבירה העולה לסכן את שלומו או בטחונו של אדם או את שלום הציבור או ביטחונו – במקרה זה, רשאי החייל לעכב אותו אדם, כדי לברר את זהותו ופרטיו האישיים או כדי לאפשר לבעל סמכות חקירה (שוטר או איש שירות הביטחון הכללי) לקחתו למקום ולחקור אותו.

ב. כאשר לחייל קיים יסוד סביר לחשוד כי אותו אדם הינו בעל מידע (לשם הדוגמה – עד ראיה) הקשור לעבירה שהתבצעה או עבירה עתידית העולה לסכן את שלומו או בטחונו של אדם או את שלום הציבור או ביטחונו – במקרה זה, רשאי החייל לעכב אותו אדם, כדי לברר את זהותו ופרטיו האישיים או כדי לזמנו למקום בו מצוי בעל סמכות חקירה.

במקרים אלו, רשאי החייל אף לתורות לאותו אדם להתלוות אליו למקום בו מצוי בעל סמכות חקירה, אם הזיהוי היה בלתי מספק או אם לא ניתן לחקור את האדם במקום הימצאו או אם קיים חשש כי אותו אדם לא יתייצב במקום בו מצוי בעל סמכות חקירה.

ג. כאשר קיימת לחייל סמכות על-פי דין לערוך חיפוש במקום, בכליו או על גופו של אדם או בכלי רכב (לשם הדוגמה כאשר ישנו חשד שאותו אדם מתביא על גופו חפצים האסורים בהחזקה כזוגמת אמל"ח), או הסמכות לדרוש מאדם הצגת מסמכים לצורך זיהויו, רשאי לעכב אותו אדם כדי לאפשר את החיפוש או העיון במסמכים, וכן רשאי הוא לדרוש מהאדם למסור את שמו ומענו.

ד. במקרים שונים (שאינם כה נפוצים), כאשר יש לחייל יסוד סביר לחשד כי ניתן נגד אדם צו מעצר או צו מאסר, רשאי הוא לעכבו עד לקבלת עותק הצו, לצורך ביצוע המעצר או המאסר על פיו. אם לא ניתן לקבל עותק הצו במקום, רשאי חייל לדרוש מאותו אדם להילוות עמו למקום בו מצוי בעל סמכות חקירה כזין, לשם קבלת הצו ולשם ביצוע המעצר או המאסר על פיו.

3. אינו לעצור אדם כאשר ניתן להסתפק בעיכובו.

יודגש, כי לא ניתן לעכב אדם כצעד ענישתי או 'חינוכי', אלא אך ורק לצורך מימוש אחת מן המטרות המפורטות לעיל.

4. מי רשאי לעכב

ככלל, יבוצע העיכוב על-ידי מפקד משימה או על ידי בעל תפקיד בביר ממנו.

5. זמן העיכוב

מותר לעכב אדם לפרק הזמן הסביר, **הקצר ביותר**, הדרוש לצורך ביצוע הפעולה שלשמה נועד העיכוב ובכל מקרה לא יעוכב אדם יותר **משלוש שעות**.

קצין משטרה או קצין צה"ל בדרגת סא"ל לפחות רשאים להאריך את משך העיכוב לפרק זמן נוסף שלא יעלה על **שלוש שעות נוספות**, מנימוקים שיירשמו.

6. אופן העיכוב

א. חייל המעכב אדם יזהה עצמו בפני אותו אדם, יודיע לו שהוא מעוכב, ויבהיר לו את סיבת העיכוב, בהקדם האפשרי.

ב. יש לוודא, כי בזמן העיכוב, ישהה המעוכב במקום בו מצויים תנאי שהות סבירים, וכי יסופקו לו מים ומזון, במידת הצורך.

7. מעבר מעיכוב למעצר

אם אדם מונגד בכוח לעיכובו או אינו מקיים את הוראות החייל שניתנו בהתאם למפורט בדף מידע זה או אם הוא מפריע לו להשתמש בסמכויות העיכוב, ניתן להורות על מעצרו של אותו אדם, בהתאם לכללי המעצר המקובלים.

8. חובת תיעוד

א. עם תום העיכוב, יערוך מבצע העיכוב דו"ח, בהתאם לנוסח שיופץ, שבו יפרט את שמו של מי שעוכב, סיבת העיכוב ומשך העיכוב, וזאת במקרה בו **עוכב אדם לשלוש שעות או יותר** (במקרה בו אושרה הארכת זמן העיכוב על ידי סא"ל או קצין משטרה) או במקרה בו **הובא המעוכב למקום בו מצוי בעל סמכות חקירה**.

ב. דו"ח העיכוב יועבר, מייד לאחר מילויו או בהזדמנות הראשונה האפשרית, לכדי החמ"ל החטיבתי.

יודגש ויובהר, כי אין לעכב אדם שלא בהתאם לכללים המפורטים בדף זה!

בכל מקרה של ספק או שאלה בנוגע לסמכות העיכוב או דרכי הפעלת סמכות זו, יש לפנות באופן מיידי לקצני מדור **ביטחון ופליילי גיועמ"ש או"ש בטלפונים הבאים**:
02-9977711, 02-9977071, 0205-7711, 0205-7071.